

From the **HOUSE** of Bondage to the **HOUSE** of Israel

FREEDOM
SLAVERY

Pharoah & Lot
A plague on both their houses

Young Israel Main Sanctuary

APRIL 9th | 5:45-7:00

REPEATED OVER ZOOM
SUNDAY APRIL 10

 ID: 820 5053 8806
PW: 561836

10:15-11:30 am CDT | 6:15-7:30 pm IDT

From the HOUSE of BONDAGE - To the HOUSE of ISRAEL

Pharaoh & Lot: A Plague on Both Their HOUSES!

Rabbi Moshe Shulman

Shabbat Haggadol, 5782, Young Israel of Saint Louis

מת: (לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את ה' כדברכם: (לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו פאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי: (לג) ותחזק מצרים על העם למחר לשלחם מן הארץ כי אמרו כלנו מתים: (לד) וישא העם את בצקו טרם יחמץ משארתם צרות בשמלתם על שכמם: (לה) ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים פלי כסף וכלי זהב ושמלת: (לו) והי נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום וינצלו את מצרים: פ

(מג) ויאמר ה' אל משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו: (מד) וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אתו אז יאכל בו: (מה) תושב ושכיר לא יאכל בו: (מו) בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה ועצם לא תשברו בו: (מז) כל עדת ישראל יעשו אתו: (מח) וכי יגור אהד גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו: (מט) תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוכם: (נ) ויעשו כל בני ישראל פאשר צוה ה' את משה ואת אהרן כן עשו: ס (נא) ויהי בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאתם:

2. שמות פרק י"ג

(א) וידבר ה' אל משה לאמר: (ב) קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא: (ג) ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא ה' אתכם מזה ולא יאכל חמץ: (ד) היום אתם יצאים בחדש האביב: (ה) והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והחוי והיבויסי אשר נשבע לאבתך לתת לך ארץ זבת חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה: (ו) שבעת ימים תאכל מצת וביום השביעי חג לה': (ז) מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאר בכל גבלך: (ח) והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים: (ט) והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפניך כי ביד חזקה הוצאת ה' ממצרים: (י) ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה: ס (יא) והיה כי יבאך ה' אל ארץ הכנעני פאשר נשבע לך ולאבתך ונתנה לך: (יב) והעברת כל פטר רחם לה' וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים לה': (יג) וכל פטר חמר תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה: (יד) והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים: (טו) והיה כי הקשה פרעה לשלחנו ויחרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זבח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: (טז) והיה לאות על ידך ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

1. שמות פרק י"ב

(א) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר: (ב) החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: (ג) דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש ששה לבית אבת ששה לבית: (ד) ואם ימעט הבית מהית משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במקסת נפשת איש לפי אכלו תכסו על הששה: (ה) ששה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו: (ו) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים: (ז) ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם: (ח) ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרים יאכלהו: (ט) אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו: (י) ולא תותרו ממנו עד בקר והותר ממנו עד בקר באש תשרפו: (יא) וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא לה': (יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה': (יג) והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים: (יד) והיה היום הזה לכם לזכרון וחגגתם אתו חג לה' לדרתים חקת עולם תחגגו: (טו) שבעת ימים מצות תאכלו אד ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישאל מיום הראשון עד יום השביעי: (טז) וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אד אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: (יז) ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתים חקת עולם: (יח) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: (יט) שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי כל אכל מחמץ ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ: (כ) כל מחמץ לא תאכלו בכל מושבתים תאכלו מצות: פ (כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח: (כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בשוף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בשוף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר: (כג) ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: (כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם: (כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן ה' לכם פאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: (כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: (כז) ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: (כח) וילכו ויעשו בני ישראל פאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו: ס (כט) והיה בחצי הלילה והי הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: (ל) ויקם פרעה פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם

13. סדר ברכת המזון

נוֹדָה לָךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים. וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלְמַדְתָּנוּ. וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים חַן וְחֶסֶד שֶׁחֻנְנֵתָנוּ. וְעַל אֲכִילַת מִזֵּוֹן שֶׁאַתָּה זָן וּמְפָרְסֵם אֹתָנוּ תְּמִיד. בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

14. תפילת שחרית שבת - נשמת

מִמְצָרִים גְּאֻלְתָּנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ. וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרָעַב זָנַתָּנוּ. וּבְשִׁבְעַת כְּלָכְלַתָּנוּ. מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ. וּמִדְּבַר מַלְטָתָנוּ. וּמִחֻלִּים רָעִים וְנֶאֱמָנִים דָּלִיתָנוּ...

15. שמות ג'

(ז) וַיֹּאמֶר יְהוָה רְאֵה רָאִה רָאִיתִי אֶת עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקוֹתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נִגְשָׁיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת מִכְאֲבוֹ. (ח) וְאָרַד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן הָאֶרֶץ הַהִוא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. (ט) וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֵזְבֵּי אֱלֹהֵי וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלְחָץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם. (י) וְעַתָּה לָכֵה וְאֶשְׁלַחְךָ אֶל פְּרָעָה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. (יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָאֱלֹהִים מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶּךְ אֶל פְּרָעָה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם: (יב) וַיֹּאמֶר כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזָה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֶךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הַהָר הַזֶּה:

16. שמות ו'

(ב) וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְקֹזֵק: (ג) וְאָרָא אֶל אֲבִרְהֵם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׂמִי יְקֹזֵק לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם: (ד) וְגַם הִקְמַתִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר גְּרוּ בָּהּ: (ה) וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מֵעֲבָדִים אֹתָם וְאֶזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי: (ו) לָכֵן אֵמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְקֹזֵק -

- וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם
- וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדֵתֵם
- וְגֻאֲלַתִּי אֶתְכֶם בְּזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים:
- (ז) וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעֵתֶם כִּי אֲנִי יְקֹזֵק אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם: (ח) וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת נְדִי לְתַת אֹתָהּ לְאֲבִרְהֵם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנִתַּתִּי אֹתָהּ לְכֶם מוֹרְשָׁה אֲנִי יְקֹזֵק:

3. רמב"ן שמות (פרשת בא) פרק יב פסוק כא

והענין לומר שהזהיר הכתוב את ישראל במצרים שלא יצאו מפתח ביתם בלילה ההוא, לפי שהקב"ה עובר במצרים כמלך שעובר ממקום למקום וספקלטורים לפניו שלא יפגע בו אדם ולא יסתכל בו, כענין ובה ה' אלהי כל קדושים עמך (זכריה יד ה), וכן והיה בעבור כבודי ושמתיד בנקרת הצור (להלן לג כב), להגין עליו משרפים ופמליא של מעלה.

4. משנה זבחים ה:ח

הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים ... הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי:

5. מכילתא דרבי ישמעאל בא פסחא פרשה טו

בבית אחד יאכל. בחבורה א' הכתוב מדבר. אתה אומר בחבורה א' או אינו אלא בבית אחד כמשמעו כשהוא אומר על הבתים אשר יאכלו אותנו בהם הא למדנו שהוא נאכל בבתים הרבה הא מה ת"ל בבית אחד יאכל בחבורה אחת.

6. רמב"ם קרבן פסח ב:א

אין שוחטין את הפסח אלא למנויו שנאמר תכוסו על השה מלמד שמתמנים עליו כשהוא חי, ואלו המתמנים על הפסח הם הנקראים בני חבורה.

7. שמות כ:ב

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי:

8. דברים ז:ז

כִּי מֵאַהֲבַת ה' אֱתָכֶם וּמִשְׁמֵרוֹ אֶת הַשְּׁבִיעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם הַמוֹצִיא ה' אֶתְכֶם בְּיַד חֲזָקָה וַיַּפְדֶּךָ מִבֵּית עֲבָדִים מִיַּד פְּרָעָה מִלֶּךְ מִצְרַיִם:

9. דברים יג:ו

וְהִנְבִּיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֹלֹם הַהוּא יוֹמֵת כִּי דָבַר סָרָה עַל ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפְדֶּךָ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֶךָ מִן הַדְרָךְ אֲשֶׁר צָנַךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְלָקֵת בָּהּ וּבַעֲרֹתָ הָרַע מִקִּרְבֶּךָ:

10. מיכה ו:ד

כִּי הִעֲלִיתִךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתִיךָ וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמִרְיָם:

11. רד"ץ הופמן דברים ז:ז

וַיַּפְדֶּךָ – הַפּוֹעֵל "פְּדָה" מִשְׁמַשׁ פְּעֻמִּים רַבּוֹת בְּסִפְר דְּבָרִים כַּשֵּׁם נִדְרָף עִם "הוֹצִיא", כִּיּוֹן שֶׁמִּשְׁמַעוֹ הַעִיֻקָּרִי הוּא לְשׁוֹן הַבְּדֻלָּה, עַל כֵּן "פְּדוּת" פִּירוּשׁוֹ הַבְּדֻלָּה (שְׁמוֹת ח':י"ט).

12. שמות ח:יט

וְשָׁמַתִּי פְּדַת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמָּךְ לְמַחֵר יִהְיֶה הָאֵת הַזֶּה:

הָאֶרֶץ פְּקִיטָר הַכְּבִישׁוֹ: (כט) וַיְהִי בְשַׁחַת אֱלֹהִים אֶת עָרֵי הַכְּפֹר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה בַּהֶפֶץ אֶת הָעָרִים אֲשֶׁר יָשָׁב בְּהֵן לוֹט: (ל) וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּהַר וּשְׁתֵּי בְּנָתָיו עִמּוֹ כִּי יָרָא לְשִׁבְתָּ בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בְּמַעְרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְּנָתָיו: (לא) וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל הַצְעִירָה אָבִינוּ זָקוּן וַאִישׁ אֵין בְּאֶרֶץ לְבֹא עֲלֵינוּ כְּדָרְךָ כָּל הָאֶרֶץ: (לב) לָכֵה נִשְׁקָה אֶת אָבִינוּ יִין וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: (לג) וַתִּשְׁקֶינן אֶת אָבִיהֶן יִין בְּלִילָה הוּא וַתְּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת אָבִיהָ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוֹמָהּ: (לד) וַיְהִי מִמַּחֲרַת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל הַצְעִירָה הֵן שְׁכַבְתִּי אִמֶּשׁ אֶת אָבִי נִשְׁקַנּוּ יִין גַּם הַלַּיְלָה וּבֹאִי שְׁכַבִּי עִמּוֹ וְנַחֲיָה מֵאָבִינוּ זָרַע: (לה) וַתִּשְׁקֶינן גַּם בְּלִילָה הַהוּא אֶת אָבִיהֶן יִין וַתִּקַּם הַצְעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא יָדַע בְּשִׁכְבָּהּ וּבְקוֹמָהּ: (לו) וַתִּהְרֶינן שְׁתֵּי בָנוֹת לוֹט מֵאָבִיהֶן: (לז) וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאֵב הוּא אָבִי מוֹאָב עַד הַיּוֹם: (לח) וְהַצְעִירָה גַּם הוּא יָלְדָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶן עַמִּי הוּא אָבִי בְנֵי עַמּוֹן עַד הַיּוֹם: ס

19. רש"י בר' יט:
ומצות אפה - פסח היה:

17. ואמרתם זבח פסח
זועמו סדומים וְלוֹהֲטוּ בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח, חֲלָץ לוֹט מֵהֶם וּמִצּוֹת אָפָה בְּקֶץ פֶּסַח
Sedom caused G_D indignation, and He set them on fire on Pesach; Lot was rescued from them and baked matzah for them at the end of Pesach;

18. בראשית (פרשת וירא) פרק יט

(א) וַיְבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בְּעָרִב וְלוֹט יָשָׁב בְּשַׁעַר סְדֹם וַיֵּרָא לוֹט וַיִּקַּם לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפְּיָם אֶרֶץ: (ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָא אֲדֹנָי סוּרוּ נָא אֶל בַּיִת עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וּרְחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁפַּמְתֶּם וְהִלַּכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי בָרוּחַ נָלִין: (ג) וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיְבֹאוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ: (ד) טָרַם וַיִּשְׁכְּבוּ וְאִנְשֵׁי הָעִיר אִנְשֵׁי סְדֹם נִסְבּוּ עַל הַבַּיִת מִנֶּעַר וְעַד זָקוּן כָּל הָעָם מִקְצָה: (ה) וַיִּקְרָאוּ אֶל לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיאָם אֵלָינוּ וְנִדְעָה אֹתָם: (ו) וַיֵּצֵא אֱלֹהִים לוֹט הַפְּתִיחָה וְהִדְלֹת סָגַר אַחֲרָיו: (ז) וַיֹּאמֶר אֵל נָא אַחֵי תַרְעוּ: (ח) הִנֵּה נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדַעוּ אִישׁ אוֹצִיאָהָ נָא אֶתְהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל אֶל תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי עַל כֵּן בָּאוּ בְּצַל קִרְתִּי: (ט) וַיֹּאמְרוּ גֵשׁ הַלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עִתָּה נָרַע לָךְ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשִׁבְר הַדְּלֹת: (י) וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת יָדָם וַיְבִיאוּ אֶת לוֹט אֵלֵיהֶם הַבַּיִתָּה וְאֵת הַדְּלֹת סָגְרוּ: (יא) וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הֵנוּ בְּסוּנוֹרִים מִקְטָן וְעַד גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצַּא הַפְּתִיחַ:

<p>21. שמות ג' (ח) וַאֲרִד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם ... (ט) וְעִתָּה הִנֵּה צִעֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלָי...</p>	<p>20. ברא' יח (כ) וַיֹּאמֶר יִקְוֶה זַעֲקַת סְדֹם וְעַמְרָה כִּי רַבָּה וְחִטְאֹתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד: (כא) אַרְדָּה נָא וְאֶרְאָה הַכְּצַעֲקָתָה הַבָּאָה אֵלָי עֲשׂוּ כָלָה וְאִם לֹא אֲדַעָה:</p>
<p>23. בר' מז:ד וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרַעַה לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעַבְדֶּיךָ כִּי כְבֹד הָרָעַב בְּאֶרֶץ פְּנָעוּ וְעִתָּה יִשְׁבוּ נָא עַבְדֶּיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשׁן:</p>	<p>22. בר' יח:ט וַיֹּאמְרוּ גֵשׁ הַלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עִתָּה נָרַע לָךְ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשִׁבְר הַדְּלֹת:</p>

<p>25. שמות יב (כג) וַעֲבַר יְקֹוֹק לְגֹף אֶת מִצְרַיִם ... וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְגֹף... (לא) וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לֵלְלָה וַיֹּאמֶר קוֹמוּ צֹאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי ..</p>	<p>24. ברא' יט (יד) וַיֵּצֵא לוֹט וַיִּדְבֵּר אֶל חֲתָנָיו לְקַחֵי בְּנָתָיו וַיֹּאמֶר קוֹמוּ צֹאוּ מִן הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית יְקֹוֹק אֶת הָעִיר וַיְהִי כַּמְּצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו:</p>
<p>(לט) וַיֹּאפּוּ אֶת הַבְּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיָּאוּ מִמִּצְרַיִם עֲלֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמֵץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהַתְּמַהֵמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:</p>	<p>(טז) וַיִּתְמַהֵמָה וַיִּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בִּידוֹ וַיִּבְדּוּ אֶת שְׁמָהּ הָאֲנָשִׁים לְנוֹס שְׁמָהּ וְהוּא מִצְעָר אִמְלֻטָּה נָא שְׁמָהּ הִלֵּא מִצְעָר הוּא וַתְּחִי נִפְשִׁי: (כא) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׂאֵתִי פָּנֶיךָ גַּם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: (כב) מִהֵרָה הַמְּלֵט שְׁמָהּ כִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד בֹּאֵד שְׁמָהּ עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעַר:</p>

26. בראשית יג

(י) וַיִּשָּׂא לוֹט אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת כָּל כְּפַר הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי שַׁחַת יְקֹוֹק אֶת סְדֹם וְאֵת עַמְרָה כְּגֹן יְקֹוֹק

(יב) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֵל לוֹט עַד מִי לָךְ פֶּה חֲתָן וּבְנֵיךָ וּבְנֵתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ בְּעִיר הוֹצֵא מִן הַמְּקוֹם: (יג) כִּי מִשְׁחִיתִים אֲנַחְנוּ אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי גִדְלָה צִעֲקַתָּם אֶת פְּנֵי יְקֹוֹק וַיִּשְׁלַחֵנוּ יְקֹוֹק לְשַׁחֲתָהּ: (יד) וַיֵּצֵא לוֹט וַיִּדְבֵּר אֶל חֲתָנָיו לְקַחֵי בְּנָתָיו וַיֹּאמֶר קוֹמוּ צֹאוּ מִן הַמְּקוֹם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית יְקֹוֹק אֶת הָעִיר וַיְהִי כַּמְּצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו: (טו) וַיִּכְמוּ הַשַּׁחַר עֲלֵהּ וַיִּצְאוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לְאִמֶּר קוֹם קַח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֵת שְׁתֵּי בְּנֵתֶיךָ הַנְּמַצְאֹת פֶּן תִּסְפָּה בְּעֹן הָעִיר: (טז) וַיִּתְמַהֵמָה וַיִּחְזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בִּידוֹ וַיִּבְדּוּ אֶת שְׁמָתוֹ וַיִּבְדּוּ שְׁתֵּי בְּנָתָיו בְּחִמְלַת יְקֹוֹק עֲלֵיו וַיִּצְאָהוּ וַיִּנְחַחוּ מִחוּץ לְעִיר: (יז) וַיְהִי כִּהְצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַמְּלֵט עַל נַפְשֶׁךָ אֵל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ וְאַל תַּעֲמֹד בְּכַל הַכְּפֹר הַהִרָה הַמְּלֵט פֶּן תִּסְפָּה: (יח) וַיֹּאמֶר לוֹט אֱלֹהִים אֵל נָא אֲדֹנָי: (יט) הִנֵּה נָא מִצָּא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתִּגְדַּל חִסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשִׁי וְאַנְכִי לֹא אוֹכֵל לְהַמְּלֵט הַהִרָה פֶּן תִּדְבַּקֵנִי הָרָעָה וּמָתִי: (כ) הִנֵּה נָא הָעִיר הַזֹּאת קִרְבָּה לְנוֹס שְׁמָהּ וְהוּא מִצְעָר אִמְלֻטָּה נָא שְׁמָהּ הִלֵּא מִצְעָר הוּא וַתְּחִי נִפְשִׁי: (כא) וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִשְׂאֵתִי פָּנֶיךָ גַּם לְדַבֵּר הַזֶּה לְבִלְתִּי הַפְּכִי אֶת הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: (כב) מִהֵרָה הַמְּלֵט שְׁמָהּ כִּי לֹא אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד בֹּאֵד שְׁמָהּ עַל כֵּן קָרָא שֵׁם הָעִיר צוֹעַר: (כג) הַשְּׁמֵשׁ יָצָא עַל הָאֶרֶץ וְלוֹט בָּא צֹעַרָה: (כד) וַיִּקְוֶה הַמְּטִיר עַל סְדֹם וְעַל עַמְרָה גִּפְרִית וְאִשׁ מֵאֵת יְקֹוֹק מִן הַשָּׁמַיִם: (כה) וַיַּהֲפֹךְ אֶת הָעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל הַכְּפֹר וְאֵת כָּל יֹשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמְחַ הָאֲדָמָה: (כו) וַתְּבִט אִשְׁתּוֹ מֵאֲחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מִלַּח: (כז) וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבִקְרָא אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר עָמַד שֵׁם אֶת פְּנֵי יְקֹוֹק: (כח) וַיִּשְׁקֹף עַל פְּנֵי סְדֹם וְעַמְרָה וְעַל כָּל פְּנֵי אֶרֶץ הַכְּפֹר וַיֵּרָא וַהֲנִיחָה עֲלֵהּ קִיטָר

originally used to describe the royal court or the state itself, in the sense that the "great house" was the entity responsible for the taxation of the lesser houses ("perw"), which were the temple lands and private estates. From the late 18th Dynasty and onwards, "per-aa" had begun to be used to refer to the actual king himself.

36. שמות י"ב

(כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וְה' הִפָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פְּרֹעָה הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׂבִי אֲשֶׁר בְּבָיִת הַבּוֹר וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה: (ל) וַיִּקַּם פְּרֹעָה לַיְלָה הוּא וְכָל עַבְדָּיו וְכָל מִצְרַיִם וַתְּהִי צָעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרַיִם כִּי אֵין בַּיִת אֲשֶׁר אֵין שָׁם מֵת:

37. שמות ח

(יח) וְהִפְלִיתִי בְיוֹם הַהוּא אֶת אֶרֶץ גִּשׁוֹן אֲשֶׁר עִמִּי לַעֲמֹד עָלֶיהָ לְבַלְתִּי הָיִוֹת שָׁם עָרֵב לְמַעַן תִּדְעַה כִּי אֲנִי ה' בְּקִרְבֵּי הָאָרֶץ: (יט) וְשִׁמְתִי פְדוּת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמַחֲרָה יִהְיֶה הָאֵת הַזֶּה:

38. שמות לב:כה – חטא העגל

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי פְרֹעָה אֶהְרֹן לְשִׁמְצָה בְּקִמְיָהֶם:

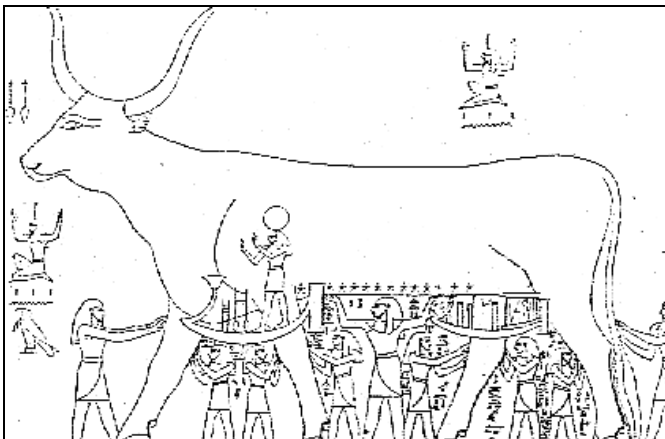

Figure 1 - Bull in Egyptian Mythology

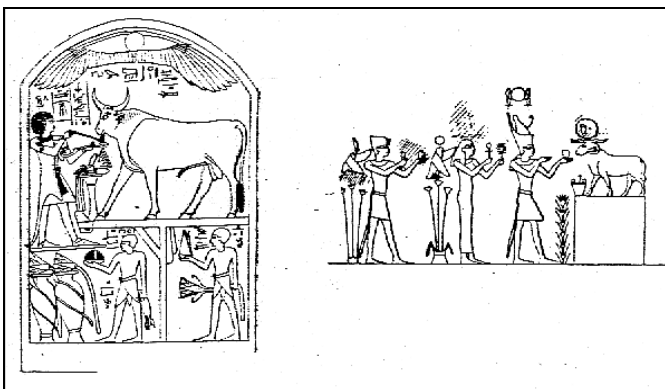

Figure 2 - Pharaoh brings gift to Bull

כָּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶכָה צֶעַר: ... (יג) וְאֲנָשֵׁי סֹדִם רְעִים וְחֹטְאִים לִיקוֹק מְאֹד:

27. דב' כה:

(ה) כִּי יָשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וַיָּמָת אֶחָד מֵהֶם וַיָּבֹן אֵין לוֹ לֹא תִהְיֶה אֶשֶׁת הַמָּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר יִבְמָה יָבֵא עָלֶיהָ וְלִקְחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּבְמָה:

28. דברים כג

(ד) לֹא יָבֵא עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי בְּקֹהֶל יִקְוֹק גַּם דוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֵא לָהֶם בְּקֹהֶל יִקְוֹק עַד עוֹלָם: (ה) עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֶתְכֶם בְּלַחֲסֵם וּבְמִיִּם בְּדָרְךָ בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר שָׁכַר עֲלֶיךָ אֶת בְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרָם נִהְרִים לְקַלְלֶךָ:

29. צפניה ב

(ט) לָכֵן חֵי אֲנִי נֹאֵם יִקְוֹק צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי מוֹאָב כְּסֹדִם תִּהְיֶה וּבְנֵי עֲמוּן כְּעַמָּרָה ...

30. בהגדה / במצרים	31. בסדום
וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָּה - אָנוֹס עַל פִּי הַדְּבוּר.	(יא) וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּסֶף הַיִּרְדָּן וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אַחִיו:
וַיִּגְר שָׁם - מְלֻמֵּד שְׁלֹא יֵרָד יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְהַשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֶלָּא לְגוֹר שָׁם, שְׁנַאֲמַר: וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרֹעָה, לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ...	וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא לְגוֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט

32. בראשית יג

(ו) וַיִּשְׂא לוֹט אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת כָּל כְּפַר הַיִּרְדָּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לִפְנֵי שַׁחַת יִקְוֹק אֶת סֹדִם וְאֶת עַמָּרָה כִּגֹן יִקְוֹק כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶכָה צֶעַר: (יא) וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כְּפַר הַיִּרְדָּן וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדוּ אִישׁ מֵעַל אַחִיו: (יב) אֲבָרָם יָשָׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאֱהַל עַד סֹדִם: (יג) וְאֲנָשֵׁי סֹדִם רְעִים וְחֹטְאִים לִיקוֹק מְאֹד:

33. רש"י שם

מקדם - ... ומדרש אגדה הסיע עצמו מקדמונו של עולם אמר אי אפשר לא באברם ולא באלהיו:

34. מכילתא ד' ישמעאל יתרו ה ד"ה אשר הוצאתיך

אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים:

- **עבדים למלכים** היו, אתה אומר עבדים למלכים היו, או אינו אלא עבדים לעבדים היו. כשאומר +דברים ז ח+ ויפדך **מבית עבדים** [מיד פרעה מלך מצרים], **עבדים למלכים** היו ולא עבדים לעבדים.
- ד"א מבית עבדים, **מבית העובדים**, שהיו **עובדים עבודה זרה**.

35. Origins of the Pharaoh - egyptologyonline.com

The term "per-aa" means "great house" and developed via the Greek, into the word we now use today. "Per-aa" was

39. Rav Hirsch

But it is not free independent individuals which are to be the elements out of which God wishes to build up His people, it is, as we have seen, out of free independent *houses*, formed by the bonds of blood or by free choice. Only within the sphere of a freely-formed *family* is the individual to grow to the use and enjoyment of his own self. Hence, the blood which has been offered is taken up and placed on the *מזוזות* and the *משקוף* of the *houses* in which the lamb which has been offered is to come back to the use and enjoyment of those that had offered it, as it says *על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים וגו'*. The *מזוזות* and the *משקוף* represent the house, the home. The idea of a house is a double one, firstly to shut the inhabitants in, against the human elements, i.e., privacy, to protect them against intrusion; and secondly, shutting the inhabitants in against physical elements, protecting them against the intrusion of rain etc.; the one represented by the walls, the other by the roof. The two door posts, the *מזוזות*, represent shutting out the social element, the lintel, *משקוף* (from *משקף* to look down from above) represents the protection against the physical elements. The slaves when elevated to free human beings with full human rights over their own family life received *מזוה* and *משקוף*, insurance by God of their protection against intrusion by the forces of man and nature. To achieve this, he was first to place his whole self at the disposition of God, giving up to God, as his Shepherd, every kind of existence he had hitherto lived. This is what was to be expressed by the placing of the blood of the slaughtered lamb on the doorposts and lintel of the houses in which the offering itself was to be eaten. It is not the walls that will protect him against the unfriendly forces of fellow man, nor the roof against the unfriendly forces of nature. Within the walls and under the roofs, it is God that protects those who are ready to give themselves to Him.

40. רמב"ן שמות הקדמה

וכשיצאו ממצרים אף על פי שיצאו מבית עבדים עדיין יחשבו גולים כי היו בארץ לא להם נבוכים במדבר וכשבאו אל הר סיני ועשו המשכן ושב הקב"ה והשרה שכנתו ביניהם אז שבו אל מעלות אבותם שהיה סוד אלוה עלי אהליהם והם הם המרכבה ואז נחשבו גאולים ולכן נשלם הספר הזה בהשלימו ענין המשכן ובהיות כבוד ה' מלא אותו תמיד :

41. תהלים קיד

(א) בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹז : (ב) הִיִּתָּה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹתָיו :

42. שמות טז:לא

וַיִּקְרָאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת שְׁמוֹ מֶן הַוַּיֵּה וְהוּא כְּנֹרַע גֹּד לָבֶן וְטַעְמוֹ כְּצַפְיֹת בְּדָבָשׁ :

<p>44. שמות מ (לח) כִּי עָנָה ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לְלֶלֶה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִסְעֵיהֶם :</p>	<p>43. שמות א (א) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיִם אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ :</p>
---	--

**מִמִּצְרַיִם גָּאֻלְתָּנוּ, ה' אֱלֹהֵינוּ
 וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ**

**אֲדִיר הוּא יְבֻנָּה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב
 בְּמַהֲרָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֲלֹהֵינוּ לְבִנְיָה
 בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקָרוֹב :**